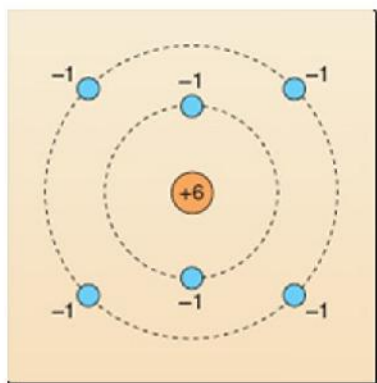
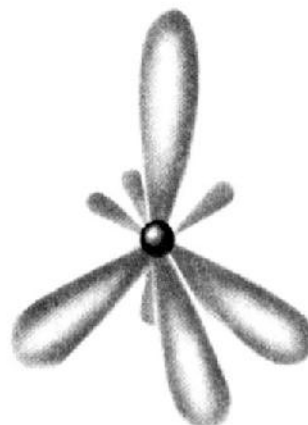

6) BIBLICKÉ DĚJINY 2) PARADOXY

Mám rád paradoxy, neboť v sobě skrývají tajemství, tuším za nimi skryté prostory a nové možnosti a často bývají odpovědí na neřešitelné otázky. Dříve, než v Kristových výročích, jsem se s paradoxy setkal v nukleární fyzice a astrofyzice. Ta by se bez nich vůbec neobešla. Co je to paradox? Slovník cizích slov říká: 1. skutečně, nebo zdánlivě nesmyslné tvrzení, co odporuje zdravému rozumu. 2. nesmyslnost, logicky neřešitelný rozpor. 3. nepravděpodobnost, protismyslnost. Slovník jazyka českého uvádí: protimluv, zdánlivě protismyslné tvrzení. Filosofický slovník uvádí: (zkráceně) formálně logický rozpor ve formální logice při zachování formální logiky. Ve vědě (matematika, fyzika) je vždy snaha o jeho odstranění za použití jiné logiky. (správně by se měl používat pojem „antinomie“, ale vžilo se používání pojmu „paradox“) Paradox elektronu prý spočívá v tom, že se chová jako částice i jako vlna, což nejde dohromady a to je paradox. Věda zde naráží na omezenost lidských smyslů. Naše technické možnosti odpovídají jen tomu, co dokážeme vnímat nebo si představit. Pokud elektron vyfotografujeme, zaznamenáme stopu částice na fotografickém materiálu. Pokud elektron nahrajeme na magnetofon (obrazně řečeno), zaznamenáme kmity. (Elektron se na rozhraní dvou štěrbin dělí a šíří dál za oběma štěrbinami jako vlna a to částice nemůže.) Pokud ve tmě v koupelně vyfotíme zvuk hrající harmoniky, nedostaneme nic a pokud v téže koupelně nahrajeme na magneták blikání baterkou, také nedostaneme nic. Elektron se však chová vždy podle toho, čím se na něj koukáme, když ho vyfotíme, dostaneme stopu dráhy částice, když ho nahrajeme, dostaneme kmity a to je paradox. Je vyloučeno, aby šlo o kmitající částici, ta nemůže projít dvěma štěrbinami současně. Vědci nevědí, zda je elektron takto paradoxně obojaký, nebo je to něco třetího na co nemáme aparát. Jiný paradox elektronu spočívá prý v tom, že o jeho výskytu v atomu (oblasti nejčastějšího výskytu tvoří tzv. orbitály kolem jádra) lze usuzovat vždy s ohledem jen na jednu veličinu časoprostoru, čím více přesněji známe místo, tím méně přesně známe čas a naopak. Jeho **tady a teď** se proto prý nikdy nedá přesně určit. Tenkrát mě napadlo jediné,

Tradiční model atomu uhlíku
(elektrony ve valenčních
sférách)

Novější model atomu uhlíku
(elektrony v orbitalech -
oblastech nejčastějšího výskytu)

velmi naivní, ale výtvarně intuitivní řešení: **Elektron je placatý**. Nedávno, (tj. po 25 letech), jsem viděl film o teorii strun, která jde ještě dál a mluví o jednorozměrných, vybružujících hmotných fenoménech, strunách. Tam bylo řečeno, že i elektrony v atomech se chovají jako **struny**. Stačí změna logiky a je po paradoxu. Stejně je to i s Kristovými výroky, je třeba je nazírat prizmatem nebeské logiky. Vzpomínám si, jak jsem v prvním roce víry šel na projekci filmu Ježíš. Myslím, že to bylo zdarma jako

akce na pozvánky. Za mnou seděla žena, která sebou vrtěla a podrážděně mumlala vždy, když Ježíš něco řekl. V okamžiku, kdy Ježíš řekl, že máme milovat své nepřátele, téměř vykřikla něco jako: „Tak tohle já poslouchat nebudu!“, ostentativně praskla se sedadlem a odešla. Bylo mi jí líto, ale bylo mi jasné, že nemiluje paradoxy. Milovat své nepřátele je z lidského hlediska opravdu protimluv a prakticky vzato nemožné, ba zcela vyloučené, tedy paradox. O to více mne to začlo zajímat, vnímal jsem, že kdyby tam ty paradoxy nebyly, asi bych brzy ztratil zájem. Také Einsteinova teorie relativity se nutně musela zdát z pohledu klasické Newtonovské fyziky jako paradoxní. Modernímu fyzikovi, který si osvojil logiku nového pohledu, už to tak nepřijde. S teorií relativity se už prý dnes pracuje i v praxi. S jakousi nepatrnou časovou odchylkou, způsobenou relativitou času družice a auta, prý počítá i systém GPS, jinak by navigace nebyla přesná. Pokud cesta k poznání ve vědě jde přes zdolávání paradoxů (i Einstein je už dnes několikrát překročen), tím spíše poznání v otázkách života a smrti, v otázkách věčnosti a toho co je po smrti, v otázkách nebe a pekla a Božího soudu se bez paradoxů neobejde. I mně je jasné, že sám od sebe nedokážu milovat svého nepřítel. Proto máme přijmout do sebe Ducha Kristova, který sám učiní tu proměnu. Paradoxní je i to, že je sice nutné, abychom milovali své nepřátele, ale přitom to Bůh po **NÁS** nežádá. Žádá jen to, abychom uvěřili jeho Synu, kterého k nám poslal a přijali ho do svého srdce aktem smlouvy. On **SÁM** v nás pak učiní, co je třeba. Ježíš na kříži zvolal:

„Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí!“

(Lukáš 23, 34)

Miloval své nepřátele, dokonce i ty, kteří ho umučili ke smrti. To nebyla nějaká moralistní póza, Ježíš to tak opravdu viděl nebeskou logikou. Ježíš na kříži omlouval před Otcem lidskou nevědomost. Ježíš věděl, že nebe je mnohem nádhernější, než si kdokoliv dokáže představit a také věděl, že peklo je mnohem strašnější, než si lidé mohou představit. Ježíš se vlastně modlil v tomto smyslu: „Otče, odpusť jim, neboť nepochopili paradoxy Božího království!“ Ježíš si pamatoval, odkud přišel a kam se vrací a pod tímto zorným úhlem neviděl podstatný rozdíl mezi vojáky, vykonávající rozkazy a mezi ostatními obyvateli Jeruzaléma. Dokonce věděl, že plní příkaz svého Otce a že dává svůj život jako oběť za mnohé, aby tak porazil smrt, a aby tak protrhl nebesa a my pak mohli přijmout jeho Ducha. Nebe je tak nádherné, že každý, kdo tam přijde si zároveň posteskne: „Škoda, že tu s námi nemohou být Hitler, Stalin, Sadám Hussain a Bin Ládin. Ti by koukali, jistě by činili pokání, kdyby to jen trošku tušili!“ I my můžeme už teď takto smýšlet, když pozveme Ježíše a dovolíme jeho Duchu, aby v nás započal své dílo proměny. Apoštol Pavel jde ještě dál, když říká:

„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“

(Galatským 2:20)

Také to je paradox. (Jehovisté u mých bytových dveří to nechápali.) Týká se tento výrok jen apoštolů, nebo ho smí o sobě vyznávat každý křesťan? Pavel zde nemluví o své mysli a vědomí, ale o svém nitru a o svém duchu.

V našem nitru dojde k **záměně ducha**, v našem vědomí pak zaznamenáme **proměnu mysli**.

Co o tom říká sám Ježíš?

„Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe, Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně, ne-li, věřte aspoň pro ty skutky! Amen, amen pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“

(Jan 14, 10 – 12)

Zase samé paradoxy (zdánlivé protimluvy) a těm my máme věřit. Ježíš je v Otci (Bohu stvořiteli) a Otec je v něm. Mohu si představit víno v lahvi, jak ale může zároveň platit, že láhev je ve víně. Možná to někdo vnímá jako takovou poezii, jako básnickou předmluvu, jak to bývá v čínských pohádkách. Za řekou řek a horou hor je

kámen kamenů... abychom se měli čas uvelebit na židli a čekali, že pointa přijde později? Ne. Máme věřit přímo tomu, že Ježíš je v Otci a Otec v něm. Proč to Ježíš tak zdůrazňuje? Myslím, že je zřejmé, že nejde o žádné morální ponaučení, ale o zobrazení nějakých zvláštních duchovních struktur, fungujících v nebi i v ponebesí. Mohu hledat porozumění v tom, co Bůh už stvořil, tedy v přírodě? S biologickými strukturami živých organismů je to přeci jen jinak, než s lahví a vínem. Můj palec je ve mně a já v něm. Je v mém těle, je do něj organicky zapojen a zároveň jsem já v něm, neboť to budu já, kdo vykřikne bolestí, když mne do něj někdo praští polenem. Bůh to zařídil tak, abychom mohli být s ním prostřednictvím Ježíše takto organicky propojeni. Ježíš to dále vysvětluje jen o několik veršů dál v téže kapitole, co se stane až odejde k Otci a pošle nám svého Ducha.

„V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci, vy ve mně a já ve vás.“

(Jan 14, 20)

Paradoxní struktura je zde dokonce zdvojená. Když Ježíši Kristu odevzdáme svůj život, budeme v něm jako součást jeho těla (např. palec) a zároveň on bude v nás prostřednictvím svého Ducha. A protože Ježíš je v Otci a Otec v něm, jsme spolu s Kristem i my v Otci a Otec v nás. Nic z toho by však nebylo možné bez součinnosti Ducha svatého. Proto není protimluv, když Ježíš říká: „Otec je ve mně“ a zároveň „odcházím k Otci.“ V Kristových výročích je mnoho dalších paradoxů, zastavím se u jednoho zvlášť problematického a tím je Boží trojjedinost.